

Отже, можна зробити висновки, що державна підтримка інвестиційного процесу в умовах переходу до ринкової економіки припускає зростання не стільки об'ємів централізованих джерел, скільки значення державних гарантій, страхування та визначення орієнтирів для приватних інвесторів.

Бюджетне фінансування інвестиційної діяльності повинно будуватися на принципах визначення пріоритетних напрямків, розмежування поточного та інвестиційного бюджету на нормативній основі, чіткого визначення джерел покриття дефіциту інвестиційного бюджету, контролю за використанням коштів поточного і інвестиційного бюджету при посиленні ваги казначейського методу виконання бюджету.

Інвестиційний процес має вплив на здійснення адміністративної реформи як прямий, тобто пов'язаний з метою цієї реформи — кардинальні зміни у структурі управління державою та нормативної бази для досягнення соціальних потреб в суспільстві, так і побічний, тобто існує прямий зв'язок із станом здійснення адміністративної реформи і створенням сприятливих умов для розвитку інвестиційного процесу.

Кардинальні та якісні зміни у структурі органів державного управління, реформування нормативної бази допоможуть притягненню більших інвестиційних потоків, які в свою чергу допоможуть проведенню адміністративної реформи, тому що цей процес довготривалий, й не може завершитися протягом декількох десятиріч.

Література

1. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України від 22 липня 1998 року №810/98. — Сайт Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua>;
2. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом. — К.: Лібра, 2002. — 472 с. — С. 30.
3. Вахрин П. И. Инвестиции: Учебник. — М.: Издательско-торговая корпорация "Дашков и К°", 2002. — 384 с. — С. 30–31.

УДК 351.753(477)

В. В. Краснов
*аспірант кафедри адміністративного
та фінансового права ОНЮА*

ПОРЯДОК ПРИДБАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ГРОМАДЯНАМИ В УКРАЇНІ

Останнім часом в Україні все частіше піднімається питання про захищеність громадян. Це стосується не тільки гарантованості їхніх прав і законних інтересів охоронною системою держави, але, все частіше, ця проблема розглядається шляхом спроби людей самостійними діями забезпечити свою безпеку від суспільно небезпечних проявів. В умовах широкого розвитку приватної власності певне число жителів України вживають нових заходів безпеки, що гарантують їм невтручання в їхні справи й особисте життя. Такі дії знаходять своє втілення в різноманітних поведінкових актах: дехто наймає охорону, інші навчаються боевим мистецтвам, а треті віддають перевагу придбанню зброї. У відношенні останнього дуже образно висловився М. Гастингс: "Зброя — продовження людської особистості. У руках слабких людей це, безсумнівно, вірно, у його руйнівній силі таїться якість порочне чаклунство... Відносно не всі з них мають намір скористатися нею; але вони одержують задоволення, маючи при собі такого таємного спільника. Коли вони стріляють, як поступають зрештою багато хто з них, це робиться не по браваді, а зі звірячого жаху" [1].

Таким чином, об'єктивно встає питання про право громадян на носіння вогнепальної зброї, про ефективність чинного законодавства в цій галузі. Тому метою цієї статті є з'ясування відповідності чинного законодавства України реальним запитам суспільства, у плані можливості придбання вогнепальної зброї.

Варто вважати, що цій проблематиці були присвячені праці багатьох учених. У Росії цими проблемами займаються Е. Д. Шелковникова, А. Л. Ситковський, Б. И. Разников, А. П. Хмель, Л. В. Веденов, А. Е. Бинецький. Раніше їх вивчали В. П. Тихий, В. І. Ткаченко, М. С. Пестун, Є. Н. Тихонов, Д. А. Корецький і інші. В Україні нею займаються В. Рибачук, А. Устинов, П. І. Репешко, В. Бакалов, Слуцький Е. Не можна не відзначити величезний внесок закордонних учених у дослідження цієї теми. Дуже докладні дослідження, проведені американськими ученими Ф. Куком і Д. Нейджинсом з Університету Дьюка, М.

Вольфгангом — із Пенсильванського університету, Г. Зайзела, Д. Зуела і Ф. Э. Зимринга — з Чиказького університету [2]. Аналогічні дослідження були проведені англійським дослідником Д. П. Кингом [3], канадським ученими: кримінологом Оттавського Університету И. Уоллером і відомим фахівцем із проблем безпеки С. Фіцсиммонсом [4]. Це зумовлено, насамперед, тим, що на відмінну від нашої країни, у більшості закордонних держав дозволене вільне володіння ручною вогнепальною зброєю не тільки з метою полювання, заняття спортом, колекціонування, але і захисту особистості або майна. Варто зауважити, що у чинному законодавстві України, є певна нормативна база, яка і регламентує питання, пов'язані з порядком придбання вогнепальної зброї, зокрема: Постанова Верховної Ради України від 17. 06. 1992 “Про право власності на окремі види майна”; Постанова Цивільного кодексу України, статті 190-195 Кодексу про адміністративні правопорушення і статті 263, 264 Кримінального кодексу України; Постанова Кабінету Міністрів України від 12. 10. 1992 № 576 “Про затвердження Положення про дозвільна система”, Постанова Кабінету Міністрів України від 28. 12. 1995 № 1060 “Про затвердження Єдиного тарифу на послуги, пов'язані з придбанням, збереженням, обліком, перевезенням вогнепальної зброї, боєприпасів до неї, вибухових матеріалів, а також у відношенні предметів, на які поширюється дозвільна система”; Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 21. 08. 1998 № 622 “Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, збереження, обліку, перевезення і використання вогнепальної, пневматичної і холодної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, заряджених гумовими або аналогічними по своїх властивостях металевими снарядами несмертельної дії, і зазначених патронів, а також боєприпасів до зброї і вибухових матеріалів”; Постанова Пленуму Верховного Суду України № 6 від 8. 07. 1994 “Про судову практику по справах про розкрадання, виготовлення, збереження й інших незаконних діях із зброєю, боєприпасами або вибуховими речовинами”.

У відповідності зі ст. 129 ЦК України вогнепальна зброя — це предмет, що одержується лише з особливого дозволу (ст. 129 ЦК України). Органи внутрішніх справ України відповідно до законодавства України видають міністерствам і іншим центральним органам виконавчої влади, підприємствам, установам, організаціям, господарським об'єднанням дозвіл на придбання вогнепальної зброї, боєприпасів до неї, а громадянам — дозволи на придбання вогнепального мисливської, холодної зброї. Отже, суб'єктами цього права є як фізичні, так і юридичні особи.

Дозволи на придбання вогнепальної зброї мають встановлену законом форму і носять строковий характер. Вони видаються на ім'я керівника підприємства, установи, організації, господарського об'єднання та громадянами на придбання вогнепальної мисливської зброї терміном до 3 років. Можливо продовження терміна дії дозволу. Воно здійснюється в порядку, передбаченому для видачі дозволу.

Для реалізації свого права на придбання вогнепальної зброї юридична особа повинна володіти правосуб'єктністю, а фізична особа — дієздатністю. Таким чином, законодавець встановлює обов'язкову умову для громадянина, що бажає придбати зброю, — це досягнення певного віку. У Законі України виділяється три віки:

- 1) **18 років** — його досягнення необхідно для придбання газової зброї, пістолетів, револьверів;
- 2) **21 рік** — для придбання вогнепальної гладкоствольної мисливської зброї;
- 3) **25 років** — необхідно для осіб, що бажають придбати вогнепальну нарізну зброю (гвинтівки, комбінована зброя з нарізними стволами).

Особи, що бажають придбати вогнепальну зброю, із метою одержання відповідного дозволу повинні подати в органи внутрішніх справ встановлений чинним законодавством пакет документів. Він містить у собі:

- письмову заяву про видачу дозволу на придбання вогнепальної зброї;
- картку-заяву;
- корінець дозволу на придбання зброї або інші документи, що підтверджують факт купівлі;
- матеріали перевірки власника зброї, рапорт, довідку про перевірку за оперативними урахуваннями, урахуваннями медичних установ і т. п.;

– квитанцію про оплату послуг за реєстрацію (перереєстрацію) зброї.

Для фізичних осіб також необхідно:

- три фотокартки розміром 3x4 см;
- кольорові фотографії зброї розміром 15x15 см (якщо створюється приватна колекція).

Для юридичних осіб додатково потрібно подати:

- акт про придатність помешкання, де буде зберігатися зброя;
- наказ керівника підприємства, установи, організації про призначення особи, відповідального за придбання зброї;
- копію контракту, наряду на одержання зброї.

Слід зазначити, що закон робить диференціацію органів внутрішніх справ, які уповноважені на видачу дозволів, у залежності від суб'єкта, який звертається за одержанням дозволу і вогнепальної зброї, яку він бажає придбати. Дозвіл іноземним громадянам на придбання вогнепальної зброї видаються Головним управлінням адміністративної служби міліції МВС України. Управління (відділи) адміністративної служби міліції ГУМВД України, у АРК, місті Києві, Київської області, місті Севастополі видають дозволи на придбання мисливської нарізної вогнепальної зброї громадянам України, а також на придбання відомчої вогнепальної зброї підприємствам, установам, організаціям і господарським об'єднанням. У свою чергу міські і районні органи внутрішніх справ видають дозволи громадянам України на придбання мисливської гладкоствольної вогнепальної зброї.

Таким чином, такі дозволи підписуються відповідними керівниками МВС України, Головного управління МВС, управлінь МВС, Управління внутрішніх справ на транспорті, відділу спеціальної міліції МВС і т. д., скріплюється гербовою печаткою органів внутрішніх справ. А дозвіл на придбання вогнепальної нарізної зброї громадянам України підписується Міністром внутрішніх справ України, його першими заступниками, заступником-начальником міліції цивільної безпеки, начальником Головного управління адміністративної служби міліції, начальниками ГУМВД України в Криму, місті Києві, Київської області, місті Севастополі.

Оформлений дозвіл видається керівникові підприємства, установи, організації, господарського об'єднання і громадянам або за їхнім дорученням уповноваженим особам під розписку, після пред'явлення паспорта або інших документів, що засвідчують особистість.

Видача дозволу громадянам на придбання вогнепальної зброї здійснюється після проведення з ними вивчення матеріальної частини зброї, правил поводження з нею і здачі ними відповідного заліку. Навчання проводиться спеціалістами відповідних установ, організацій, що, відповідно до статутних задач, мають на це право, за програмою, затвердженою МВС України.

В Україні облік власників вогнепальної зброї здійснюється в книзі обліку власників такої зброї. Водночас на кожного громадянина-власника вогнепальної зброї заводиться особиста справа. Відомості про наявність зброї в громадян заносяться в автоматизовану інформаційну систему "Арсенал".

За видачу дозволу на придбання вогнепальної зброї стягається плата в розмірі встановленому законом. Для юридичних осіб вона дорівнює три неоподаткованих мінімумів прибутків громадян. Для фізичних осіб вона різноманітна. Для громадян України й іноземців, що постійно мешкають на території нашої держави, плата буде складати 0,5 неоподаткованих мінімумів прибутку громадянина України. Для інших іноземців і осіб без громадянства — чотири неоподаткованих мінімуми прибутку громадян.

Підсумовуючи вищесказане, можна зробити висновок, що законодавство в галузі обороту вогнепальної зброї передбачило особливий порядок її придбання. Така ситуація зумовлюється високим ступенем суспільної небезпеки такого предмета і підвищеною відповідальністю осіб, що виявили бажання придбати вогнепальну зброю. Тому законодавець шляхом створення ускладненої процедури придбання зброї надав собі гарантії від порушень і зловживань таким правом.

Література

1. Гастингс М. Жизнь и убийство. — Н. — Ю., 1965. — С. 37.
2. Франклин Э. Зимринг. Огнестрельное оружие, насилие и национальная политика // В мире науки. — М., 1992. — № 1. — С. 6–14.
3. Daniel P., King B. The Criminologist. — Spring 1973. — V. 8. — №28. — P. 50–58.
4. Canadian Security. — 1991. — September/October. — P. 21–22.
5. Бинецкий А. Э. Оружие. Что это? Предмет убийства или восхищения? // Закон и право. — М., 2000. — № 8. — С. 18–20.
6. Блом М. М., Шишкін І. Б. Мисливська зброя: Довідник. — М., 1987. — С. 27.
7. Веденов Л. В. О мерах по контролю за лицензированием деятельности, связанной с оборотом гражданского и служебного оружия // Мир безопасности. — М., 2002. — № 11. — С. 4–7.
8. Цивільний кодекс України від 18. 07. 1963. — Х., 1998. — С. 43.
9. Конституція України від 28. 06. 1998 // Відомості Верховної Ради України. — № 30. — С. 141.
10. Про затвердження Єдиного тарифу на послуги, пов'язані з придбанням, збереженням, обліком, перевезенням вогнепальної зброї, боєприпасів до неї, вибухових матеріалів, а також у відношенні предметів, на які поширюється дозвільна система: Постанова Кабінету Міністрів України від 28. 12. 1995. — № 1060.
11. Про затвердження Інструкції Про порядок виготовлення, придбання, збереження, обліку, перевезення і використання вогнепальної, пневматичної і холодної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, заряджених гумовими або аналогічними по своїх властивостях металевими снарядами не смертельної дії, і зазначених патронів, а також боєприпасів до зброї і вибухових матеріалів: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 21. 08. 1998. — № 622. — К., 1998.
12. Про судову практику по справах про розкрадання, виготовлення, збереження й інших незаконних діях із зброєю, боєприпасами або вибуховими речовинами: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 6 від 8. 07. 1994 // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1984. — № 51. — С. 1122.

13. Пестун М. С. Понятие самодельного оружия // Ученые записки Саратовского юридического ин-та. — Саратов, 1964. — Вып. XI. — С. 177–183.
14. Рыбачук В. Предметы огнестрельного оружия, боеприпасов и взрывчатых веществ // Юридический вестник. — 1998. — № 2. — С. 61–65.
15. Соколов Л. Ф. Уголовный закон об оружии. — Одесса, 1976. — С. 28.
16. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 25–26. — Ст. 131.
17. Про право власності на окремі види майна: Постанова Верховної Ради України від 17. 06. 1992 № 2471-XII // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 35. — С. 517.
18. Про затвердження Положення про дозвільну систему: Постанова Кабінету Міністрів України від 12. 10. 1992. — № 576.
19. Шелковникова Е. Д. Право граждан на оружие и личная безопасность: есть ли взаимосвязь? // Российский судья. — М., 2001. — № 8. — С. 6–10.

УДК 342.951:659.1

А. В. Стрельников
асистент кафедри адміністративного
та фінансового права ОНЮА

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕКЛАМНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У контексті розгляду проблеми адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері рекламної діяльності, що досліджується автором, дуже важливим стає розгляд питання регулювання саме регулювання рекламної діяльності. У попередніх публікаціях вже було запропоновано розмежування державного та недержавного регулювання рекламної діяльності. Зрозуміло, що в контексті проблеми адміністративної відповідальності більш актуальним постає вивчення саме державного регулювання рекламної діяльності, порівняння систем державного регулювання України та інших держав.

Не можна не відмітити, що саме зараз Верховна Рада України розглядає проекти змін та доповнень до галузевого закону — Закону України “Про рекламу”. Цей факт свідчить про особливе зацікавлення держави у вдосконаленні системи регулювання рекламної діяльності, про актуальність цього питання. У той же час правова наука, як це вже наголошував автор, не приділяє цьому питанню багато уваги.

Найважливішою складовою системи зовнішнього контролю рекламної діяльності є державне регулювання. Воно здійснюється за допомогою як створення широкої законодавчої бази, так і формування системи виконавчих органів різних рівнів, що здійснюють контроль.

Основними об'єктами державного регулювання реклами є: реклама товарів, що представляють потенційну небезпеку для споживачів; використання необґрунтованих тверджень; охорона авторських прав на рекламні ідеї і рішення; правовий захист товарних знаків; реклама, що вводить в оману; порівняльна реклама; реклама, спрямована на дітей та ін.

Великий вплив на координацію спільних зусиль, уніфікацію вимог до реклами, розробку методик та підходів грають міжнародні організації. Найбільш відомими з них є: Міжнародна торговельна палата (МТП), Міжнародний союз асоціацій рекламодавців, Міжнародна асоціація паблік рилейшнз, Міжнародний союз ярмарків, Європейська асоціація підприємств прямої реклами та ін.

Особливо велика роль МТП. Широке визнання і застосування одержали міжнародні кодекси МТП: міжнародний кодекс рекламної практики; міжнародний кодекс по практиці сприяння збуту; міжнародний кодекс по директ-мейл і практиці продажу по прямих поштових замовленнях; міжнародний кодекс по практиці прямих продажів; міжнародний кодекс по практиці маркетингових і соціальних досліджень.

Перелічені міжнародні кодекси не є нормативними документами, їх завдання полягає у визначенні та закріпленні уніфікованих підходів до сумлінності учасників рекламної діяльності. Зазначені кодекси сприяють регулюванню економічних взаємозв'язків між державами, установленню єдиних критеріїв оцінки сумлінності ринкової діяльності. У багатьох випадках вони кладуться в основу національних нормативних документів, норм державного регулювання цієї сфери діяльності, у тому числі реклами.

Як основні принципи рекламної діяльності Кодекс рекламної практики називає юридичну бездоганність, благопристойність, чесність, правдивість, почуття відповідальності перед суспільством, відповідність принципам сумлінної конкуренції й ін.

У розвинутих країнах протягом декількох десятиліть створена широка нормативна база регулювання рекламної діяльності. Так, один тільки перелік найбільш важливих законодавчих актів США про рекламу дозволяє судити про характер цієї бази: Закон Уолтера-Лі (1938) про контроль за брехливою рекламою